

den Tilfredsstillelse at kunne lægge deres Arbejde i deres egen Bedrift. Børnene vokse op under gode og sunde Forhold med Adgang til paa rette Maade at faa udviklet deres Evner og Anlæg. Og de paagældende Husmænd føle sig økonomisk uafhængige saaledes, at hvis de maatte finde Anledning til i de arbejdsledige Perioder, som deres Bedrift lever dem, at gaa paa Arbejde for andre, betragte de et saadant Arbejde mindre som en Tvang end som en hensigtsmæssig Adgang til at vinde en velkommen Forøgelse af deres Aarsindtægt.

Skulde jeg paa Grundlag af, hvad jeg har udtalt, resumere min personlige Dom om den her foreliggende Lovforanstaltning, vil jeg sige, at jeg tror, at man løber Fare for og er noget for tilbøjelig til at overvurdere den rent økonomiske Side, den rent pengelige Vinding ved Etableringen af disse Husmandsbrug. Men derimod erkender jeg, at den sociale, samfundsmæssige Betydning af denne Foranstaltning vanskelig kan overvurderes. Derfor er ogsaa jeg personlig en uforbeholden og varm Tilhænger af de Principper, der ere nedlagte i det her behandlede Forslag.

Jørgen Pedersen: Jeg tager neppe fejl, naar jeg forudsætter, at jeg erhverver mig det høje Tings Taknemmelighed, naar jeg indskrænker det, jeg har at sige, til nogle ganske faa Bemærkninger. Jeg vil saa meget lettere kunne gøre det, som der er talt ret udførligt og i det hele meget velvilligt om det foreliggende Forslag. Jeg skal kun sige, at jeg ogsaa for min Del med Glæde vil medvirke til Gennemførelsen af denne Sag.

Jeg skal udtale min Paaskønnelse af, at Regeringen ved Forelæggelsen af dette Forslag er bleven i det Spor, vi oprindelig slog ind paa. Der har jo været arbejdet paa at faa hele denne Sag ind i et andet Spor, og man har navnlig søgt at paavirke Husmændene i denne Retning. Der har ogsaa været Tilfælde, hvor Husmændene syntes at kunne være tilbøjelige til at lade sig paavirke i den Retning. Paa et meget stort Husmandsmøde i Odense vedtog man med et stort Flertal at udtale, at denne Lov ikke duede, at den snarest muligt burde ophæves, dersom den ikke kunde blive meget væsentligt forandret. Grunden til, at den ikke duede, var den, at den ikke var en Retslov, men en Almisselov. Det, man krævede, var, at Staten til rimelig Rente skulde skaffe Jord til enhver, der ønskede at dyrke Jord.

Andet skulde Staten ikke gøre, og saa skulde de paagældende Husmænd selv sørge for det nødvendige til Bygning, Besætning, Inventar osv. Det vilde jo have været meget uøkonomisk for de fremtidige Statshusmænd, hvis Regeringen var slaaet ind paa den Vej. Men det varede heller ikke længe, før man ogsaa i Husmandskredse blev opmærksom derpaa. De Henvendelser, der foreligge fra de samlede Husmandsforeninger til Regering og Rigsdag, gaa netop ud paa, at man ønsker at fortsætte paa den Maade, man hidtil er gaaet frem paa, og man ønsker at faa Begunstigelserne noget større, end de hidtil have været.

Hvad angaar Lovforslagets Enkeltheder, er jeg enig med det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Piper) i, at det vilde have været at foretrække, at Kommissionernes Sammensætning blev som hidtil. I hvert Fald finder ogsaa jeg, at det er et meget for kompliceret Apparat at sætte i Gang, at man for at faa valgt 4 Mennesker, to til Medlemmer og to til Suppleanter, foranstalter Valg efter Forholdstal i alle Sogneraad, hvorefter de, som der vælges, igen skulle foretage nyt Valg efter Forholdstal for at vælge de 4 Mænd. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Amsraadene som hidtil vistnok meget godt kunde have udført dette Valg, de vilde i Fremtiden have fuldt saa gode Betingelser derfor, naar de tilvejebringes paa den Maade, som er bestemt i den nye kommunale Valglov.

Til § 3 har jeg en Bemærkning at gøre, der ikke er gjort før. Den højtærede Landbrugsminister motiverede, hvorfor man har forandret Punkt e, hvori det tidligere har heddet, at for at komme i Betragtning skulde man have været Landarbejder i de sidste 5 Aar, derhen, at vedkommende skal have været Landarbejder i mindst 4 Aar efter sit 18de Aar, med, at det ikke kom saa nøje an paa, om vedkommende, naar han faar et Statshus, havde været borte fra Landvæsenet i en 2—3 Aar. Men, som man vil se, vil der kunne blive Tale om meget længere Fraværelse. En Mand kan fra sit 22. til sit 50. Aar have beskæftiget sig med andre Ting end Landvæsen og dog, som Bestemmelsen er affattet, have Ret til at komme i Betragtning ved Overtagelsen af et Husmandsbrug. Jeg tvivler om, at denne Forandring er hensigtsmæssig.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Loddernes Størrelse, hvilket jo igen hænger sammen med Størrelsen af den Sum, der